

ՆՈՒՄԵՐՈ 173 ՃՈՒՄՍԱԻ ԽՐԹԵՍԻ

ԻՐԻՆՃԻ ՍԵՆԷ

6 ՆՈՅՆՄԵՐ 1871

Սէտայը Հազըդէթ հաֆթատա իրի տէֆա եանի չարչենպիւհ վէ ճուճաա իրթէսի կիւնլէրի պէոյիւք նուսիւ էլէ նէշր օլունաճազ , Պիր օէնէլլիի բէշին օլարազ պիր լիրայի Օմանլիյէ : Ալթը այըղը իւշ պէյազ Մէճիտլիյէ , վէ իւշ այըղը իքի պէյազ Մէճիտլիյէ տիր . Պէճէր նիւսիւտի 40 փարա : Թաշրալար իչիւն բօթա իւճրէթի զամմ օլունուր : Ապօնէ օլմազ իչիւն Ղալթատա էրմէնի Քիլիսիսի սօգաղընտա Ն . 19 իլէ մուրազգամ Սէտայը Հազըդէթ օտաղընա միւրաճաաթ օլունուր : Իլանաթըն պէճէր սըրաալ իլէ տէֆա 100 փարա , իքինճի տէֆա 60 փարա տըր : Աւզուն նէշրլաթ իչիւն այըղնա բազարլըզ օլունուր :

ԱՍԻԹԱՆԷ 6 ՆՈՅՆՄԵՐ

ԳՕՆՁԻՍԹՕՐԻՑՈ ՄԷՃԼԻՍԻ
ՄԷՃՄՈՒԱՆԸՆ ՄՈՒԻՊԻՐԻ

Պաշընտա պիր ուզուն շապկա էլինտէ պասթօն , Ալխարհական էլ պիսէլլի իզսա իտիպ Բօմա սօգաղ . լարընտա սէրսէրի կէզէն Մնտօնեան թարիգաթընտան պիր բահիպ վար տըր քի , Նահուտիլլէրին ժարիֆէթի իլէ նէշր ու իլան օլունան « Օթթիօնէ Նօյիմէ » զապէթասընտան Բաբա հազըթէթլէրի , վէ Քարտիրալարը ալէյիլինտէ եազըլմըշ օլան աբաճիֆ վէ հէճվիաթը պիր քեաղըտ բար . շասը իւզէրինէ աճէլէթէն նազլ ի տիպ , աբա սըրա Մէճմուա զաղէթասընա իրսալիտէր :

Մուխպիրի մէրդուճուն թահ . իրաթը պու տէֆա տաթի զաղէթայի մէզըրիւրին Նոյեմբեր 2 թա . իրիւի իլէ միւվէրրէխ նիւսիսիլնտէ տէրճ օլուպ մահը սապըզըն պիրինճի կիւնիւ Բօմաաա ագտ օլունան Քօն .

չիսթօրիօ մէճիսինտէ Բաբա հազ . իթլէրինին Իթալիաաա չէնտ օէնէլլէրտէն պէրու միւնհէլլզալան քիւր . սիլէրէ գըրզ նէֆէր բիսդոբոսնասպ ու թայլին իթմէլլէրինի , պունտան ազտէմ սէրպէսթիի հիւքիւմէթի ըուհանլիյէի միւսաստագ Իթալիա հիւքիւմէթիինին թանդիմ , վէ թէն . սիպ գըլաղը թէէմինաթա համլ ի տէրէք , միւշարիլլէյհ Բաբանըն թէ . էմինաթը մէզըրիւրէյի մէվզըլը իճ . ըայէ գօմասը , անլէրի գապուլ իթ . միշ , վէ Ֆիլիլէն տէյիլ իսէ , իճրաէն ճիսմանի հիւքիւմէթիինտէն վազ կէշ . միշ տիր կիպի կէօսթէրմէտէ մուխ . պիրի մէրգում իթթիղալ օլմուշ տուր :

Չէնտ սէնէտէն պէրու Բօմա ա . լէհինտէ օլան զէվաթըն ֆէսատաթը իլէ միւֆիթէլիի օլուպ , Շարգտա միլլէի միւխթէլիֆէ պէյնինտէ Բա . բա հազըթէթլէրի հագգընտա քիւֆր իտէնլէր ազ կէլիյօր կիպի լիսանընր սէմիլէ միւլէմմա իտէն Մէճմուայա Սէտայը Հազըդէթին պու տէֆա վէրէճէյի ճէվապ աթի իւլ պէյան միւթալաալարտան իպարէթ օլաճազ տըր :

Իսթիլալա խըտմէթ իտէն ճէ . միի էվրազլար պու հալաաա հազ . գընտա թիւրլիւպէ թիւրլիւ մանա . լար վէրմէքտէ տիրլէր :

Իթալիանըն սէրպէսթ զաղէթա . լարը միւրթէքիպ օլտուքլարը եալա . նը եօթտուրմադ նիյէթի իլէ ըսրար իտէրլէր քի , Իթալեանըն միւնհէլլ օլան քիւրսիլլէրինէ բիսդոբօլարըն նասպ օլունմասը իլէ Բաբա հազըթէթլէրի քէնտինէ գարչը սուտուր , վէ թաստիր գըլընան թէէմինաթ գայ . տէսինտէն իպթիֆատէ իթմիշ տիր : Մատէմ քի պու թէէմինաթ Բաբա . լարըն ճիսմանի հիւքիւմէթիինին լազվընա մուգապիլ օլարազ Իթալ . եա հիւքիւմէթի թարաֆընտան իթա . գըլընմըշ տըր : Բաբա հազըթէթլէրի պունու մէվզըլը իճրայէ գօմասը իլէ , ճիսմանի հիւքիւմէթի հուգուգուն . տան վազ կէշմիշ սայըլմըշ տըր : Պու . սէպէպտէն տօլայը իթթիլալմարիֆէթի իլէ պու անէ գատար Իթալիա . տա հէր նէ քի վուգու պուլտու ի . սէ Բաբա հազըթէթլէրի վէ Քաթօ . լիզլէր աթթըզ բրօթէթթօ իտէմէ . յիպ , հէր պիր հուգուգտան վազ

կէշտիքտէն մատառ ինթիյարը սիւ-
քիւթ իթմէյէ մէճպուր օլմուշլար
տըր :

Իշթէ Իթալիա զաղէթալէրին
վէ հիւքիւմէթին լիսանը պու տուր :
Պու իտտաալարընը տէլայիլը մէթինէ
իլէ թաստիգ զըլմագ իչին Մէճմու-
անըն մուխպիրի թարափընտան իշար
օլունան պէր վէճհի աթի միւթաա-
լալարը տախի մէյտանա գոմտգտա
տըրլար : « Պու քիւրսիլէր օն սէնէ-
« տէն զիտտէ պօշ գալտըգլարընտա
« նասըլ շու քէնտինէ մախսուս օլան
« հիւքիւմէթի գուլլանամամըշ, վէ
« նիչի՞ն եալընըզ Իթալիա տէօվլէ-
« թինին սէլահիյէթ վէրտիյինտէ
« պու հիւքիւմէթինի քուլլանապի-
« լիր օլտու » :

Պու միւթաալալարըն քեաֆիէ-
սի տէ թիւրաաթ նէվինտէն օլուպ
« Բերբէ-բէ-բէ » քը Ժընէլ զաղէթաաը
զալվինճէ քիլիսէյի շէրիֆին նէ է-
սաս իւղրէ պինա օլտուղունու պիւ-
մէտիքլէրինտէն զուհուր իտէր :

Ձիւնքի քիլիսէի շէրիֆին շու
թարզ, եա պու թարզ պագը, վէ
եախօտ իտարէ օլմասընա տայիր
ճիւմանի հիւքիւմէթին հուգուգու
վար տէմէք իչին ագայիտի տինին
պիրինճի, վէ պաշլըճա մատտէսինի
քի, քիլիսէի շէրիֆին հազրէթի
Խատան ինթազ օլտուղու տուր,
պիւսպիւթիւն ունութմալըլը, Հազ-
րէթի Խսա միւճիւտի օլտուղու իչին
նայիլ օլտուղու ճէմիի հուգուգ վէ
իմթիյազ տախի օնուն իհասնը տըր :
Պու սէպէպտէն տօլայը քէնտի գու-
րուլուշունա մուղայիր օլան հէր նէ
էտտա գապուլ իտէր իսէ, մէվնու-
տիյէթինտէն մահրում գալմասը իլէ
պէրապէր տիր : Իմտի ճիւմանի իլէ
րուհանիյի պիքիպիրինէ գարըշտըրըպ
Իթալեա հիւքիւմէթինտէ քիլիսէի
շէրիֆի մէճպուր իտէճէք պիր հու-
գուգ թալնըմագ, ասէթա տիվանէլիք

տիր, նասըլ քի Բաբա հազրէթինտէ
պիր տէվլէթին մալիյէսինի, վէ
եախօտ զապիթիլիկինի իտարէ իտէճէք
հուգուգ թանըմագ ահմագլըք տըր :
Հազրէթի Խսա Պետրոս առաքեալա
վէ անըն իալէֆլէրինէ փիւքփիտա-
ըր ինթիլապ իթմէք հուգուգունու
իհասն պույուրտու ամմա հիչ պիր
տէվլէթէ պէօյլէ հուգուգ վէրմէ-
տի :

Ֆիլ հազըգա, քիլիսէին գու-
րուլտուղու զէման մէվնուտ պուլու-
նան հիւքիւմէթլէրին քեաֆիէսիտէ
բութըէրէնթ օլտուքլարընտան ճէօ-
մաաթըն րուհանի իղթիղալարընը
աղնայաճաք գուտրէթտէ տէյիլ իտի-
լէր : Մնուն իչին փիսգփիտս ինթի-
լապը մատտէսինտէ հիւքիւմտարա-
նըն հուգուգու հազրէթի Խատան
տէյիլ տիր : Պունլարըն մուախիէրէն
վուգուի միւտախէլէլէրի քիլիսէին
ըէիսի րուհանիսի թարափընտան իհ-
սան օլան իմթիազաթ սայէսինտէ տիր
քիլիսթիթան հուգուգու հուտուտլա-
ընը թէճաուղ պիրլէ, իհասն իտէն
հիւքիւմէթի րուհանիյէյէ գարըլ աս-
լա պիր սիլահ օլմազլար :

Պու իմթիազաթըն իթասը պիւս-
պիւթիւն սէպէպսիղ տէյիլ իտի փա-
բալար փիոգփիտս ինթիլապը մատ-
տէսինէ, վէ քիլիսէյէ տայիր մէվա-
տը սայիրէյէ միւտախէլէ իթմէք
հուգուգունու հիւքիւմտարանա իթա
իթտիլէր իսէ, օնլար տախի պիլմու-
գապէլէ հիւքիւմէթլէրինի քիլիսէի
շէրիֆին իտմէթիաղիմէսինտէ գուլ-
լանմայա քէնտիլէրինի մէճպուր իթ-
միլլէրտի :

Վազըթլար էօյլէյէ կէթիրտի քի
հիւքիւմտարան պու իմթիյազաթըն
վէրասէթինէ կէչիպ, քիլիսէիլըտմէ-
թի իչին սէլէֆլէրինին տէրուխտէ
էյլէտիքլէրի ֆէրայիզտէն սարֆը
նազար էյլէտիլէր : Պու պիր հազ-
ըրլըք տըր քի գուվլէի մատիյէյէ

մալիք օլմայանըն ճիհանտէ պաշլը-
ճա քըսմէթի օլուպ, քիլիսէի սապը
ու թէամիլլէ մէճպուր իտէր իտի
իսէ տէ, հուգուգունտան վաղ կէչի-
րէմէզ իտի :

Իմտի էվայիլտէ Իթալիա հիւ-
քիւմէթի Բաբա թարափընտան պա-
ղը իմթիյազաթա նայիլ օլուպ պուն-
տան չէնտ սէնէ ագտէմ մինղայրու
հագգ Իթալիա հիւքիւմտարանըն վէ
Բաբանըն մէմալիլինին պիր մըգտա-
ընը ճէպրէն զապթ ու թասարրու-
փունա կէչիրտիյի, վէ գօնգօրթօյու
երթըլալ աթտըլը կիւնտէն զայպ
իթմիշ իտի : Շիմտի սապըգ նայիլ
օլտուղու վէ չէրան գայպ իլիտիղի
իմթիյազաթա տա րազի օլմայուպ
զասպ էյլէտիղի քիլիսէ մէմալիլինի
պէտէլ Բաբայա փիսգփիտս ինթիլա-
պը հուգուգու իհասն պույուր-
մասը, ատէթա պիրինին մալ ու մէ-
լալընը չալըպ զապթ իթտիքտէն սօն-
րա, տէօնիւպ շու սըրգաթա պէտէլ
օլմագ իւղրէ ինսան հարաքէթլէրինի
եանի եիւրիւմէյի, տէմէյի, սէօյլէ-
մէյի, տուլմայը, վէ սայըր գուտ-
րէթլէրի տէ սանա իհասն իտէրիմ,
տէմէսինէ պէնզէր քի ճիւմէսի տէ
թապիլաթտան էտինիլմիշ շէյլէր
տիր :

Էյէր քի Իթալիա հիւքիւմէ-
թինին քիլիսէյէ իթա իյլէտիլի թէ-
էմինաթ տէֆտէրինտէ բիսգօպու
ինթիլաալը հուգուգունուն Բաբայա
իհասնը մուգայիէտ օլտուղունտան
միւշարիլէյի թարափընտան մէվըլի
իճրայէ գօնուլտուղու իչին մէզ-
քիւր թէէմինաթ տէֆթէրլինի թա-
նըմըշ գըյաս օլունաճագ իսէ, օ
տէֆթէրտէ Բաբանըն Վաթիգան
տարայընտա իգամէթ իտէճէյինին վէ
տուէլի սայիրէ նէզտինէ էլլի կէօն-
տէրէպիլէճէյինին տախի գայտը վար,
Բաբա հազրէթլէրի բիսգօպուլարը
ինթիլաալ իթմէզտէն, Վաթիգան

սէրայնն տա ի գամէթ, վէ տուէլի սա-
յիւրէ նէզտինէ ելլիւր իրսալ ի տէր
իտի, նիշին պուշլարն տա գայտը
վար տըր, պուշլար տա թէէմինաթ
տէֆտէրինտէ մուգայեհտօյան իթա-
լիա իհասանլարը տըր, էօյլէ իսէ Բա-
բա թէէմինաթ տէֆտէրինի գա-
պուլ իթմիշ տիր տէյի պազըրմատը-
լար տա, չիմտի բիսդուպուս ինթիսա-
պը մատտէսինտէ պազըրմատա տըր-
լար:

Խիւլասայը քէլամ, պու քիւր-
սիւլէր օն սէնէտէն զիյատէ պօշ
գալտըզլարն տա Բաբա հազըրէթլէ-
րի նասըլ չու քէնտինէ մախսուս օ-
լան հիւքիւմէթի գուլանմամըլ տէ-
յու, սիվալ իտէն Մէճմուա մուխ-
պիրինէ ճէվապ իտէրիզ քի, իթա-
լիա հիւքիւմէթի քէնտի իսթէտիկի
զէվաթը փիսգօպուս իթտիրմէք իս-
թէտիյինտէն քիլիսէ ասլա գայիլ օլ-
մամըլ, վէ քէնտի թէնզիպ, վէ ին-
թիսապ իթտիյի զէվաթը իթալիա
գապուլ իթմէյէճէյինի պէյան իթ-
միշ օլտուղունտան ճէպրէ գարչը
քիլիսէնին գուվէյի մատտիյէսի օլ-
մայըպ պիր ֆիրաթը մինասիպէյի
ինթիզար իթմէտէ իտի քի պու կիւն
էլտէ իտէրէք միւհթէրէմ ալիմ, վէ
ազիզ զէվաթը իսթէտիյի կիպի միւն-
հալլ քիւրսիլէրէ նասպ ու թայեին
էյլէմէյէ միւքթէտիր օլտու:

Ձուլմու թէատտի թախթընտա
պուլունան մազլումա պիր արալըգ
նէֆէս ալմաղա գալըմըն բուխ-
սաթ վէրմէսի, նէֆէս ալմագ հու-
գուգունու իհասն իթմէսի տէմէք
տէյիլ աիր:

ՊԱՎԻԼԻՍ

Ալէմանետա թապ ու նէչը օ-
լունան պազը զաղէթալար հէր նէ

գատալ տա լայիլաթլըզա գարչը
Տօլինկէրին ֆասիտ էֆքեարլարընը
իսթիհասալ իտիպ պէյնէլ նաս գա-
պուլիյէթ պուլմատընա ճահտ ու
իգտամ իթտիլէր իսէ տէ, պու անէ
տէկին հիշ պիր շէյէ միւֆիտ օլմա-
տըզլարընը վուգուաթ թաստիգ էյ-
լէմիշ տիր: Պունուն պէօյլէ օլաճա-
ղընը Սէտայը Հազըգէթ էլլէլտէն
պէրու քէշֆ, վէ Մէճմուանըն պու
պապտէ եալան վէ եալընը հավա-
տիսլէրինի ճէրհ իթմիշ օլուպ, պու
կիւն պիլ իֆթիսար թաստիգինէ
տախի միւսարաաթ իտէր:

Վագաա տա օն սէքիզ տէվիրլէրին
ճէրեանը իլէ մէթանէթ պուլան ու-
լու պիր քիլիսէնին հիյէթի աթի-
գէսինի թէպուլ իտիպ տիկէր պիր
տըֆաթը իթթիսաթ իթմիսինէ գըյամ
իտէն Տօլին էրին տէօրթ նէֆէր շա-
կիրտանընը կէօրէճէյի իշ տէյիլ ի-
տի:

Պավիերատա էֆքեարը ամմէ,
վէ բահիպան կիւրուհինին գահրա-
մանէ մէվգըյի իճրայէ գօյտուղու
մուգավէմէթ մէրգուման ասիլէրին
իտտաալարընը պօշա չըգարտըգտան
մատաա, պունտան պէօյլէ պաշ գալ-
տըրըպ զիատէ ալինէ փէյտա իթմէ-
յէ իւմիւտ տախի պրագմամըլ օլ-
տուղու մահալի մէքքիւրտէն վարիտ
իտէն հավատիստէն տիր:

Ունիթա Գաթօլիգա զաղէթա-
սընըն իֆատէսի իւզէրինէ, պունուն
պէօյլէ օլաճաղընը էհլի վուգուֆ
էվլէլինտէն քէշֆ իթմիշ իտի, չիւն-
քիւ գօճաման պիր Ալէմանետա իմ-
բէրաթօրլուղունտա մէրգում Տօ-
լինկէր տէօրթ նէֆէր մուրթատ րա-
հիպան քէնտինէ ըէֆիգ պուլտու ի-
սէ տէ, պունլար իլէ եէնի պիր քի-
լիսէ գուրմաղա միւքթէտիր օլմա-
տըզը, չիւնքիւ հերճուաճողլուղու
թէմամի իլէ մէվգըյի իճրայէ գօ-
յուպ եէնի պիր հիյէթ քէսպ իթմէք

իչին հիշ տէյիլ իսէ պիր բիսպորուս
տախի թարաֆիկիր պուլմալըյըտըլար:

Պունուն աքսիսի օլարագ Ալէման-
ետա քեաֆֆէյի բիսգորուպար Տօ-
լինկէրէ գարչը օլուպ կէրէք բուհ-
պան, վէ կէրէք ալմամ կիւրուհին
տայրէի իթաատ վէ ընգըյատտա
գալմալընա տախի սէպէպ օլմուշլար
տըր:

Եալընըզ Պավիերատա ալթը
պիր նէֆէր բաբապ վար, պունլար-
տան պէշ նէֆէրի լայիլաթլըզա
գարչը տա չըգմըշ տըր, Տօլինկէր,
Ֆրայտրիս, Բէօֆթըլ, Հիւնհ, վէ
1854 սէնէսինտէն պէրու թախթը
աֆօրօղտա պուլունան մահուտ Պը-
րաուն: Պու մագուլէ քէսան մարի-
ֆէթի իլէ Քաթօլիկիյին իթիգատը
մահվ օլուր կիպի պիր շէյ տէնիլէպի-
լիրսէ Մէճմուա պիզէ խապէր վէր-
սին:

Ահալլիյէ կէլինճէ օն սէքիզ
եիրմի միլիօն գաթօլիգ Ալէմանետա
լըլար իչինտէն օն պէշ պին մըգտա-
րընա տա չըգմըշ տըր, օնլարա տա
պու հալին եիւրիւեմէմէզ օլտուղու
րանա մալիւմ օլուպ եէօվմիյէ տախ-
լիք թարիգինտէն բուճու իթմէտէ
տիրլէր: Ալէմանետա զաղէթալէրին-
տէ ըիվայէթ օլտուղու վէճհ իւզրէ,
մէրգուման ասիլէր թարաֆընտան
պիր գօմիթէ թէշքիլ օլուպ, աղա-
լարընտան պազըլարը միւնիլթէ
վազը Մօսգօֆ քիլիսէսի բաբաղընա
միւրաճաաթ վէ քիլիսէի մէքքիւրտէ
իճրայը ային իթմէլէրինէ իսթիտա
իթմիշլէր իսէ տէ, Մօսգօֆ Արարու-
ղութիւնընը գապուլ իթտիքլէրի հալ-
տէ միւսաատէ օլունաճաղը ճէվա-
պընը ալմըշլար տըր: Պագաթ
իտտաալարընտա թէանիւտէն ըսրար
իտէնլէր պունտան տախի ֆիթուր
կէթիւրմէյիպ Գամէրալարըն գիւշա-
տընա մունթաղըր օլմաղտա տըրլար
քի, թէգըրալէն պիր լահիհա թագ-

տիմիտիպ պիր գարարա չարէ պուլա-
ճագլար ըմբշ-իշթէ Տօլինկէն մէսէ-
լէսինին ահպար հազրբէսի :

ՍԻՐԱՀԻԼԵՐ

Էամէր քիսֆէթլի, գահրաման
վէ էլպիսէյի մախսուսէ իգաս իթմիշ
Սիբահի թապիր օլունան Աֆրիգա-
նըն սուարի ասաքիրի մուհարէպէ
էսնասընտա իւք տէֆա Ֆրանսայա
տուխուլ իթտիկինտէ, ահալիի մէմ-
լէքէթ իւղէրինէ բէք չօգ իճրայը
թէէսիր, վէ ալէլ խուսուս Եարգ,
Բարիզ, վէ Լուար օրտուլարընտա
իպրազ իյլէտիկի շէճաթ ճիւմէ-
նին նազարը տըգգաթընը ճէլպ իթ-
միշ տիր :

Մուհարէպէ էսնասընտա զաղէ-
թալէրին ըմվայէթինէ նազարէն, ա-
սաքիրի մէրգումէ պիր կիւն մէյ-
տանը մուհարէպէտէն ալտէթ իյլէ-
տիկինտէ տիւշմէն քէլլէլէրինի պիր-
իւքտէ կէթիրմիշ տիր, Պունլար ի-
չին տիւշմէն պիր քէրրէ տիւշմէսին,
արթըգ մէրհամէթ տէնիլէն շէյ իւ-
ղէրլէրինտէ միւշահէտէ օլունամազ :

Բըուսիալուլար մէրգուման Սի-
բահիլէրտէն տէրէճէյի նիհայէտէ
լսէյի իտէրլէր իտի, նասըլ քի տէ
բէք չօգ տէֆա զաղէթալէր մարի-
ֆէթի իլէ մէրգումունը շէյն թէս-
միյէ իթմիշլէր տիր :

Պաալիմ ու թէրպիյէտէ պիրինճի
օլուպ սիւահլարը Եասթօ գարապինա-
լարը տըր, կէօրէնլէր նազլ իտէրլէր
քիտիւշմէն իլէ կէօյիւս կէօյիւսէ կէլ-
տիլլէրի վազըթ հիզմէթ նէվինտէն
իճրաթլարա թէշէպպիւս իտէրլէր :
Մէրգուման Սիբահիլէր, Թուրգօզ
ասաքիրինտէն այրը տըրլար, վէ օն-
լարտան էլվէլ թէշթիլ օլմուշ տուր
պունլարըն օրտուսու :

1834 տէ Եուսուֆ նամ սէրտա-
րըն իսթիտաար իւղրէ ճէզայիրտէ
պունլարտան տէօրթ թապուր թէշ-
թիլ օլուպ Աշիր միւրալայըն թահթը
գօմանտասընա իհալէ գըլընտը :

Պունլարըն էսամիսինի կիւնտէն
կիւնէ արթըրարագ էլհալէթ իւ հազի
իւշ ալայ Սիբահի վար տըր քի ճէզա-
յիր, Օրան, վէ Գօթմանթին ալայ-
լարը տէմէքլէ մէշուր արլար :

Սիբահիլէր կէօնիւլիւ ասաքիր-
տէն օլուպ եէտի սէնէ խըտմէթ ի-
տէրլէր, անճագ թէֆթէրէ գօյտ
օլտուգլարը վազըթ մէգքիւր իւշ
էյալէթլէրտէն տըշարը տիկէր մա-
հալլէրէ սէվգ օլմայաճագլարընը
հիւքիւմէթլէ շարթ իտէրլէր :

Ֆրանսա մուհարէպէսինտէ Բը-
րուսիայա գարըն ճէնկ իթմէք իս-
թէտիլլէրինտէն հիւքիւմէթտէն
խայըճաթը բուխսաթ թալէպ իյլէ-
յիպ էյալէթլէրինի քէնտի բույի բի-
զալէրի իլէ թէրք իթմիշլէր իտի :

Սիբահի ֆարիսիտէ սուարի տի-
մէք տիր :

Ֆրանսա հիւքիւմէթի ճէզայիրի
զապթ ու թասարբուֆունա կէ-
չիրմէզտէն բէք չօգ սէնէլէր էվ-
վէլ, Սիբահի նամը իլէ պիրինճի
Սուլթան Մահմուտ պիր օրտու-
թէշթիլ իթմիշ իտի, սիւահլարը մը-
ղըրագ, օգ, Էաթաղան ըտը :

Եէնի չէրլէր տիւշմէյէ եիւղ
թուլթուլարընտա, Թիւրքիանըն
էն մէշուր ասաքիրի պու Սիբահի-
լէր իտի, էյի պիրինճի օրտուգտան
մատաա զայէթ հիւնէրլէ սիւահ
գուլանըլար ըտը :

Հիւքիւմէթի սէնիյէ պունլա-
րըն էսամէսինի կիւնպէ կիւն արթը-
րարագ, օն պէշ պինէ պալիզ օլմուշ-
լար ըտը, վէ Լէհիսթանա գարըն
վուգու պունլան մուհարէպէտէ ասա-
գիրի մէրգումանըն գահրամանըղը
հէր քէշին լիսանընտա օլուպ շէօհ-

րէթ քէսպ իթմիշ իտի :

1830 սէնէսինտէ Ֆրանսա հիւ-
քիւմէթի ճէզայիրի զապթ ու թա-
սարբուֆունա կէչիրտիքալէն պիր քաչ
սէնէ սօղրա պալաաթ թաքիֆ օլտու-
ղու վէճհ իւղրէ, սուարի ասագիրին-
տէն թէշթիլ էյլէտիկի ալայլարա Սի-
բահի իամի վէրիպ Աֆրիգա օրտու-
սունա տախիլ էյլէտի : Ֆրանսանըն
պու կիւնքի էֆքեարը, պունլարըն
էսամէսինի արթըրտըքտան մատաթ,
մէմէգէթլէրինտէն տիշարը հիւքիւ-
մէթին խըտմէթինտէ պուլունմագ
ուսուլինի տախի պունլարա գապուլ
իթտիրմէք տիր քի էկէր պունա
մուվաֆիք օլուր իսէ, Ֆրանսա հագ-
գընտա նէ տէրէճէտէ խայըլը օլա-
ճաղը պէտիհի տիր :

ՄՕՐՄՕՆԻՉՄ ՎԷ ՇԱՐԺԻԸ ԿԻՐՈՒՂԻ

Ամէրիգա հիւքիւմէթինի պու արա-
լըգ մէշղուլ իտէն մէսալիհի տախի-
նին պիրիտէ Մօրմօնիզմ թապիր օլու-
նան մէզհէպ ֆըրգատը տըր : Մէզ-
քիւր մէզհէպի իթթիսալ իտէն Ժօէ
Սմիթ նամ պիր քիմէսնէ օլուպ,
պունտան 50 սէնէ մըգտարը ագտէմ
Ամէրիգատա ալթուն, վէ խազինէ
պուլմազա իշթիզալ օլմուշ իքէն, ի-
չի բաթ կիթմէտիկինտէն եէնի պիր
իթիգատը ինթիշարընա մուպաշը-
րէթ իյլէմիշ տիր :

Շէօյլէ քի, կիւնիւ պիրինտէ
սէմատէն քէնտինէ պիր մէլայըղըն
իրսալի իլէ շիրքէթի ինսանիյէյի
Էաղնըլըգտան, վէ ֆասիտ էֆքեար-
լարտան խէլաս իթմէք մէմուրիյէ-
թինէ հագգ Թէալա թարաֆընտան
թայյին գըլընտըղըն, վէ Ամէրիգա
միլլէթինին ապա ու էճտատը օլան
Եահուտի միլլէթի թէվարիտի կիզլի

պիր քրիթապոս մուգայէտ օլուպ, մէզքիւր քրիթապ Բալմիր նամ թա-
րիգ իւզէրինտէ օլան պիր մաղա-
րատա սագլը օլտուղունու խապէր
վէրմիշ տիր, Պու նէվզուհուր բէյ-
ղամպէրին դավլինճէ, մէզքիւր թէ-
վարիխ ալթուն թախթալար իւզէրի-
նէ եաղըմըշ օլուպ թաշտան օյմա
պիր նանտըգ տէրունինտէ մահֆուզ
վէ Մօրմօն նամ բէյղամպէր նամի ի-
լէ միւմդի իմիշ:

Ժօէ Իսմիթ պու քրիթապը կէօ-
յամ պուլուպ նէշը իթմիշ տիր,
էլ եաղըմը խալտի լիսանը իլէ օլտը-
ղընտան խնկիլիզճէյէ թէրճիւմէ իյ-
լէմիշ իմիշ, ֆազաթ 1830 սէնէյի
միլատիյէսինտէ մէզքիւր քրիթապ
նէշը օլունտուգաթ, ասըլ ալթուն
քիւթիւքլէր նակէհան զայպ վէնա-
պէտիտ օլուպ էվրագ իւզէրինէ նագլ
օլունան խըպտը իւլ իպարէ թէվարի-
խի միլլէթի Խարայէլ ետինտէ գալ-
մըշ մըշ:

Մօրմօնլարըն պու քրիթապը պի
այնի Նահուտիլէրին թէվրատը տըր,
եաղըմը ժօէ Իսմիթ նէպին զուհուր
իտէճէյինէ տայիր պաղը փէյղամ-
պէրիքլէր իլավէ օլմուշ տուր:

Պու քրիթապ եիւզէրինէ Սմէ-
րիդատա բէք չօք թէճէսսիւս վէ
թահգըղաթ վուգու պուլտուգտան
սօղրա շու աղնաշըլապիլմիշ տիր քի,
վաղթը իլէ Մօրմօնկ նամընտա Բրօ-
թէսթան միսիօնարլարըն պիրի թէէ-
լիֆ իթմիշ իմիշ:

Ժօէ Իսմիթ պու քրիթապը մէյ-
տանա չըգարտըգտան սօնրա պաշ-
լատը Սմէրիդանըն Օհիօ, վէ Միս-
սուրի թարաֆլարընտա պու ճէտիտ
մէզհէպի չավ իթմէյէ:

Սգ վաղըթ իչինտէ մէրգում
քէնտինէ խայլըճա ալինէլէր բէյտա
էյլէտի, վէ պունա տա պաշլըճասէ-
պէպ շու օլտու քի, էրքէյէ իքի
իւշ գարըտան զիյատէ ալմայա

Հաղդ Թէալէա թարաֆընտան րուխ-
սաթ վէրիլմիշ օլտուղունու պէյան,
վէ պունուն իլէ զէվճէլէրինտէն օ-
սանմըշ պըգմըշ քիշիլէրէ մէզհէպ
նամը իլէ սուհուլէթ վէրմէտէ օլ-
տու:

Հէրնասըլ իսէ նէպիի մէրգում
Միսուրուս թարաֆլարընտան գօլու-
լուպ, իլինուա ճանիպինտէ Նայիվօ
նամը իլէ եէնի պիր չէհիր գուրտու,
վէ քեաֆիէյի ալինէլէրինի մահալը
մէզքիւրէ ճէպ էյլէտի:

Պու ատէմին տիւշմէնլէրի պաշ-
լըճա գատընլար օլուպ, օնլար իլէ
ասլա իմթիդաճ իտէմէմիշ տիր:

Սվինէլէրինէ էօյլէ եութտուր-
մատա իտի քի, եէօվմիլէ միւճիւզաթ
իթմէյէ մէշղուլ օլուպ փէք չօք ա-
լիլլէրէ նուր, խաաթալարա սըհէթ
թօփալլարա չիֆա, նէ պիլէյիմ հէր
պիր տէրտէ չարէ իտէր իմիշ, Ֆա-
զաթ մէզքիւր միւճիւզէթլէրտէն հիշ
պիրիւինի քիմսէ կէօլլէրի իլէ միւ-
շասաէ իթմէմիշ օլտուղունտան կիւ-
նիւն պիրինտէ ալինէլէրի մէրգու-
մու թուլթուպ Միսուրի չայըն քէ-
նարընտա ահալլիի պէլտէ հաղըր
պուլունտուղու հալտէ, սուլուն իւ-
ղէրինտէն ըսլոնմաղսըղըն եիւրիւ-
լիւպ գարըն գըյըյա կէշմէսինի
մաթլուպ վէ պունու իճրա իթմէ-
տիկի սիւրէթտէ քէնտինի թանըմա-
տըգտան մատա հէլագ իտէճէքլէ-
լէրինի պէյան էյլէտիլէր:

Ժօէ Իսմիթ գարըն կէլլէմէյիպ
գապուլ էյլէտի, թէնսիպ կէօրիւ-
լէն սաաթտէ չայըն իքի գըյըլարը
ահալլիի պէլտէ իլէ տօլմուշ հէր
քէշ պու միւճիւզաթլըն սէյիլինի
գօյմուշ ուտու: Մօրմօնլար պու
աղիլին իսմի չէրիֆինէ սէնալէր
օղուլուպ տուալէր իթմէքտէ իքէն
նէպիի մուպարէք այագլարը չըպլագ
պաղը րէֆիդլէրի իլէ պիրիքտէ չա-
յըն գէնարընա սօղրու հարաքէթ

էյլէտի: Մույա կիրմէղտէն տէօնիւպ
հաղըր պուլունան ճէօմաաթա տէտի
քի « Տօաթլար, պու կիւն պէնիմ էն
« չէրէֆի կիւնլէրիմտէն պիրի տիր
« վէ պիլիմպու մէզհէպիմիլէ իթի-
« գատ իտէնլէր իչինտէ էն աղիլ,
« վէ էն մուպարէք կիւն տիւր:

« Պուրատա հաղըր պուլունան
« պինլէրճէ ճէօմաաթլըն հուղուրըն-
« տա մէզհէպիմիլլին տօղրու օլտու-
« զունու թաստիգ իտէճէք եէօվմի
« մէսաւտի օրուպ, սիղ պէնտէն մաթ-
« լուպ իտէրսինիլ քի պիր միւճիւ-
« զէ իլլէյիմ:

« Միւճիւզէթ իլլէմէք գուտ-
« րէթի եաղընը պանա մախսուս
« տէյիլ տիր, պէնիմ կիպի իթիդատ
« իտէն պիլ ճիւմլէ տինտարան տա-
« խի պու միւճիւզէյի իլլէյէպիլիլ:
« Պէնիմ իթիգաթլըմ վար տըր, օ-
« նուն իչին տէ պու հիգմէթի իճ-
« րա իթմէյէ գուտրէթիմ վար,
« պէնի ըսլանմաղսըղըն պու չայըն
« սուլարը իւզէրինտէն կէշիլիպ
« գարընքի գըյըյա կէօթիւրիճէք
« գուտրէթ իթիգաթլըմ տըր: Ան-
« ճագ պու միւճիւզէնին իճրասընը
« կէօրմէք իչին իգթիդա իտէր քի
« սիղտէ տէ պի այնի իթիգատ մէվ-
« ճուտ օլտու, սիղտէ պու իթիգատ
« վար մ° տըր:

— Էվլէթ, Էվլէթ տէյի, պա-
ղըրմայա պաշլատը ահալլիի հաղը-
րէ:

— Պանա ինանըմըմընըղ, ի-
նանըմըմընըղ քի պէն պու միւճիւ-
լէյի իճրա իտէպիլիլիմ:

— Ինանըմըղ, տէյի ճէօմաաթ
տէֆա պաղըրմայա պաշլատը:

« Էօյլէ իսէ տէտի, Ժօէ Սմիթ
« այաղընը պիր աղ գըյըլտան կէրի
« չէքէքէք, իթիգատընըղ սիղէ
« կէօթէրիօր քի պէն պու միւ-
« ճիւզէյի իճրա իտէպիլիլիօր ու-
« մուշում: Թահգիլէ հաճէթ գալ-

ՀԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

ՊՕԴԱԶ ԻԶԻՆԷ ԻՇԼԷՅԷՆ ՎԱՔՕՐԼԱՐԸՆ ՎԱԴԹԸ ՀԱՐԱՔԷԹԼԵՐԻ

4874 Թուրքի անի 2 Սուլ Էնի-Էն-Էն Էն-Էն-Էն :

[illegible]